

John Ajvide Lindqvist

Människohamn

ORDFRONT
STOCKHOLM 2008

John Ajvide Lindqvist: Människohamn

Ordfront, Box 17506, 118 91 Stockholm

www.ordfront.se forlaget@ordfront.se

© John Ajvide Lindqvist 2008

Omslag: Jens Magnusson

Omslagsfoto: Gandee Vasan/Getty Images

Inlaga: Lena Gustafsson

Satt med Miller text

Tryck: WS Bookwell, Borgå 2008

ISBN 978-91-7037-373-2

Till pappa
Ingemar Pettersson (1938-1998)
Som gav mig havet
Som havet tog ifrån mig

Välkommen till Domarö.

Det är en plats du inte kan hitta på sjökorten, såvida du inte tittar riktigt noga. Den ligger drygt två sjömil öster om Refsnäs i södra Roslagens skärgård, långt inomskärs från Söderarm och Tjärven.

Du måste plocka bort lite öar, skapa tomma ytor av vatten emellan dem för att få syn på Domarö. Då ser du också fyren på Gåvasten och alla de andra landmärken som dyker upp i denna berättelse.

Dyker upp, ja. Det var det rätta ordet. Vi kommer att röra oss på en plats som är ny för människan. I tiotusentals år har den legat under vatten. Men sedan kommer öarna upp och till öarna kommer människorna, och med människorna berättelserna.

Då börjar vi.

1

Fördriven

Där vågorna brusar och stormarna gnyr.
Där bränningen dånar och saltvattnet yr,
där stiger ur havet den bygd som är vår.
Det arv som från fäder till ungdomen går.

Lennart Albinsson - Rådmansö

Havet gav och havet tog

Vem flyger i fjäderhamn dit, vem stiger
dit upp ur de svartblanka vattnen?

Gunnar Ekelöf – Tjärven

Om havtorn

För tretusen år sedan var Domarö bara en stor, flat sten som stack upp ur vattnet, krönt av ett flyttblock som isen hade lämnat efter sig. En distansminut österut kunde man skymta den runda kulle som senare skulle stiga ur havet och ges namnet Gåvasten. I övrigt ingenting. Det skulle dröja ytterligare tusen år innan kringliggande holmar och öar vågade sticka upp sina hjässor och påbörja bildandet av den arkipelag som numera går under namnet Domarö skärgård.

Då hade havtornet redan anlänt till Domarö.

Nedanför jätteblocket som isen släppt ifrån sig hade en strandlinje bildats. Där i stenskravlet sökte sig havtornet fram med sina kryprötter och fann näring i ruttnande tång, växte där inget fanns att växa i, klamrade sig fast vid stenarna. Havtornet. Tuffast av de tuffa.

Och havtornet sköt nya rotskott, kröp fram i vattenbrynet och växte på höjden tills en metallgrön bård låg som en skepparkrans kring Domarös obebodda stränder. Fåglar nappade åt sig de eldgula bären

med smak av bitter apelsin och flög med dem till andra öar, spred havtornets evangelium till nya stränder och inom några hundra år syntes den gröna bården åt alla håll.

Men havtornet beredde sin egen undergång.

Den mylla som bildades av havtornets multnande blad var rikare än den strandens stenar kunde erbjuda. Då såg alen sin chans. I havtornets lämningar satte den sina frön och växte sig allt starkare. Havtornet tålde varken den kväverika jord som alen gav upphov till eller skuggan från dess blad och drog sig längre ner mot vattnet.

Med alen kom andra, mer näringskrävande växtsorter och tävlande om utrymmet. Havtornet var förpassat till en strandlinje som tillväxte alldeles för långsamt, en halv meter landhöjning på hundra år. Trots att det hade fött de andra växterna var havtornet utträngt och satt på undantag.

Så det står i strandkanten och bidar sin tid. Under de smala, silkesgröna bladen finns taggar. Stora taggar.

Två små människor och en stor sten (juli 1984)

De höll varandra i handen.

Han var tretton och hon var tolv. Om någon i gänget fick syn på dem skulle de dö på fläcken. De smög igenom granskogen, uppmärksamma på varje ljud och varje rörelse som om de var ute på ett hemligt uppdrag. På sätt och vis var de väl det: de skulle bli ihop, men det visste de inte ännu.

Klockan var snart tio på kvällen, men fortfarande fanns det tillräckligt med ljus över himlen för att de skulle se varandras armar och ben som bleka rörelser över mattan av torv och jord där dagens värme ännu låg kvar. De vågade inte se på varandras ansikten. Om de gjorde det skulle någonting behöva sägas, och det fanns inga bra ord.

De hade bestämt att de skulle gå upp till stenen. En bit in på stigen mellan granarna hade deras händer snuddat vid varandra och någon av dem hade gripit tag och så hade det blivit. Nu höll de varandra i handen och om något sades skulle det enkla bli svårt.

Anders hud kändes som om han hade varit ute i gassande sol hela dagen. Det hettade och brände överallt och han var yr i huvudet som

av solsting, rädd för att snava på någon rot och rädd för att bli svettig i handen, rädd för att det han gjorde var en *överträdelse* på ett sätt han inte förstod.

Det fanns de i gänget som var ihop. Martin och Malin var ihop nu. Tidigare hade Malin varit ihop med Joel. De kunde ligga och kyssas när alla såg och Martin sa att han och Malin hade hållit på med petting nere vid sjöbodarna. Vare sig det var sant eller inte så fick de säga sådana grejer, göra sådana grejer.

Dels var de ett år äldre och dels så var de snygga. Häftiga. Då blev en massa saker tillåtna och de kunde använda ett annat språk. Det var ingen idé att försöka hänga på, det blev bara pinsamt. Man skulle sitta och gapa, försöka garva på de rätta ställena. Så var det bara.

Varken Anders eller Cecilia var något miffö. De var inte utanför som Henrik och Björn, eller Hubba och Bubba som de kallades, men de tillhörde inte heller klicken som satte upp spelreglerna och bestämde vilka interna skämt som var roliga.

Att Anders och Cecilia skulle gå och hålla varandra i handen var helt enkelt löjligt. De visste det. Anders var kort och på gränsen till spinkig, hans bruna hår var för tunt för att han skulle kunna ha någon frisyra och han fattade inte hur Martin och Joel gjorde. Han hade försökt stryka håret bakåt med gelé, men det såg inte klokt ut och han hade sköljt ur det innan han visat sig för någon.

Det fanns någonting platt över Cecilia. Hennes kropp var kantig och hennes axlar breda, trots att hon var smal. Nästan inga höfter och nästan inga bröst. Ansiktet såg litet ut mellan de breda axlarna. Hon hade halvlångt, ljust hår och en ovanligt liten näsa prickad med fräcknar. När hon hade håret uppsatt i hästsvans tyckte Anders att hon var hur söt som helst. Hennes blå ögon såg alltid en aning ledsna ut och Anders tyckte om det. Hon såg ut som om hon visste.

Martin och Joel visste inte. Malin och Elin visste inte. De hade känslan, sa rätt saker och kunde ha sandaler utan att det såg larvigt ut. Men de visste inte. De bara gjorde. Sandra läste böcker och var smart, men det fanns inget i hennes ögon som sa att hon visste.

Cecilia visste, och eftersom Anders kunde se att hon gjorde det, var det ett bevis på att även han visste. De kände igen varandra. Han kun-

de inte beskriva vad det *var* som de visste, men något var det. Något om livet, hur det låg till med allt.

Marken blev brantare när de fortsatte upp mot stenen, granarna började glesna. Om någon minut skulle de bli tvungna att släppa varandras händer för att kunna klättra.

Anders sneglade på Cecilia. Hon hade på sig en gul- och vitrandig T-shirt med vid halsringning som blottade hennes nyckelben. Det var helt otroligt att hon nu i säkert fem minuter hade varit sammankopplad med honom, haft sin hud emot hans.

Varit hans.

Hon hade varit hans i fem minuter nu. Snart skulle de släppa, gå isär och bli vanliga människor igen. Vad skulle de säga då?

Anders tittade ner. Marken började bli stenig nu, han var tvungen att se efter var han satte fötterna. Varje sekund väntade han att Cecilia skulle släppa taget, men hon släppte inte. Han tänkte att han höll så hårt att hon inte *kunde* släppa. Det var en pinsam tanke, så han lossade greppet lite. Då släppte hon.

Han ägnade de två minuter det tog att klättra uppför klippblocken åt att analysera huruvida det var som han tänkt, att han hållit för hårt, eller om hans lossande av greppet hade fått henne att tro att *han* var på väg att släppa och att hon därför hade släppt först.

Oavsett vad han visste eller inte visste, var han övertygad om att Joel och Martin aldrig hade den här typen av problem. I smyg torkade han av sin hand på byxorna. Den var en aning stel och svettig.

Hans huvud kändes större än vanligt när de nådde toppen av stenen, blodet susade i öronen och han var förmodligen röd i ansiktet. Han stirrade ner på sitt bröst där ett litet spöke tittade fram ur en förbudssymbol. *Ghostbusters*. Det var hans favorittröja och den hade blivit tvättad så många gånger att spökets konturer börjat bli suddiga.

»Vad fint det är.«

Cecilia stod vid kanten av stenen och tittade ut över havet. De befann sig ovanför granarnas toppar. Långt nedanför syntes semesterbyn där nästan alla deras kompisar bodde. Ute på havet gled en finlandsfärja fram, en knippe ljus över vattnet. Längre bort och längre ut fanns andra skärgårdar som Anders inte visste namnen på.

Han ställde sig så nära intill henne som han vågade och sa: »Det är nog det finaste som finns«, och ångrade sig i samma ögonblick som orden kom ur hans mun. Det var en idiotisk sak att säga och han försökte mildra den genom att lägga till »Om man tycker så«, men det blev också fel och han gick bort från henne, följde stenens kant.

När han hade gått hela varvet runt, kanske trettio meter, och närmade sig henne igen, sa hon: »Visst är det konstigt? Med den här stenen?«

På det hade han något att svara. »Det är ett flyttblock. Säger pappa i alla fall.«

»Vad är det?«

Han tittade ut över havet, fäste blicken vid Gåvastens fyr och försökte komma ihåg hur hans pappa hade berättat. Anders svepte med handen över omgivningarna. Gamla byn, missionshuset, stormklockan intill handelsboden.

»Alltså ... när det var is. Över allting här. Istiden. Då tog isen med sig stenar. Och sen när den smälte så hamnade dom där stenarna lite överallt.«

»Var kom dom ifrån då? Från början?«

Det hade pappan också berättat, men han kom inte ihåg. Var kunde stenarna ha kommit ifrån? Han ryckte på axlarna.

»Norrifrån, väl. Från bergen. Fjällen. Där finns det ju ... mycket sten.«

Cecilia tittade ut över kanten på flyttblocket. Det var nästan platt på ovasidan, men säkert tio meter högt. Hon sa: »Det måste ha varit mycket is.«

Där kom Anders ihåg fakta. Han gjorde en rörelse upp mot himlen. »En kilometer. Tjock.«

Cecilia rynkade på näsan så att det gick en stöt igenom Anders bröst. »Nää?« sa hon. »Du skojar?«

»Pappa säger det.«

»En *kilometer*?«

»Ja, och att ... du vet att öarna och allting, att det liksom fortfarande håller på att komma upp ur havet lite grann varje år?« Cecilia nickade. »Det är för att isen var så tung att den liksom tryckte ner alltihop och det håller fortfarande på att ... komma upp. Lite grann hela tiden.«

Nu var han igång. Han kom ihåg. Eftersom Cecilia fortfarande tittade intresserat på honom, fortsatte han. Han pekade ut mot Gåvasten.

»För sådär tvåtusen år sen var det bara vatten här. Det enda som stack upp var den där fyren. Eller, berget då. Som fyren står på. Det fanns ju ingen fyr då. Och den här stenen. Allt annat var under vattenet. Då.«

Han tittade på sina fötter, sparkade i det tunna täcket av mossa och lavar som växte över stenen. När han tittade upp stod Cecilia och gled med blicken över havet, fastlandet, Domarö. Hon la handen över ena nyckelbenet som om hon blivit skrämmd och sa: »Är det *sant*?«

»Jag tror det.«

Någonting förändrades i Anders huvud. Han började se samma sak som hon. När han och pappa hade varit här uppe sommaren innan hade orden bara gått in som fakta i hans huvud, och även om han hade tyckt att det var spännande så hade han egentligen aldrig *tänkt* på det. Sett det.

Nu såg han. Hur *nytt* allting var. Det hade bara funnits här en kort stund. Deras ö, marken som deras hus låg på, till och med de urgamla sjöbodarna av liggande timmer nere i hamnen var bara legobitar på urberget. Det såg till i magen som av svindel, höjdskräck inför tidens djup. Han la armarna omkring sig och kände sig plötsligt helt ensam i världen. Blicken sökte sig till horisonten och fann ingen tröst. Den var stum och oändlig.

Då hörde han ett ljud till vänster om sig. Andning. Han vred huvudet ditåt och fann Cecilias ansikte bara ett par decimeter ifrån sitt eget. Hon såg honom i ögonen. Och andades. Hennes mun var så nära hans att han kunde känna hennes utandningsluft som en varm fläkt över läpparna, ett doftspår av Juicy Fruit i näsan.

Efteråt skulle han inte kunna begripa det, men det var så det hade varit: han hade inte tvekat. Han hade lutat sig fram och kysst henne utan att tänka på om och hur. Han hade bara gjort det.

Hennes läppar var spända och lite hårda. Med samma obegripliga beslutsamhet tryckte han in sin tunga mellan dem. Hennes tunga kom ut och mötte hans. Den var varm och mjuk och han slickade över den. Det var en helt ny upplevelse: att slicka på någonting som var samma

sak som det som slickade. Han tänkte inte just det, men han tänkte någonting liknande och i det ögonblicket blev allting osäkert och konstigt och han visste inte hur han skulle göra.

Han slickade lite till på hennes tunga och en del av honom njöt och tyckte att det var fantastiskt medan en annan del tänkte: *Är det så här man gör? Är det så här man håller på?* Det kunde det inte vara och han anade att det var här man övergick till petting. Men även om hans snopp höll på att styvna när hans tunga gled över hennes så fanns det inte en möjlighet, *inte en chans*, att han skulle börja ... röra vid henne på det där sättet. Inte en chans. Han kunde inte, han visste inte och ... nej, han *ville* inte ens.

Upptagen av sådana tankar hade han slutat att röra sin tunga utan att märka det. Nu var det hon som slickade över hans. Han tog emot det med tacksamhet, njutningen stegrades en aning, tvivlet dog bort. När hon drog tillbaka sin tunga och pussade honom vanligt en gång innan deras ansikten skildes åt konstaterade han att: *det gick ju bra*.

Han hade kysst en tjej för första gången och det hade gått bra. Ansiktet blossade och benen kändes svaga, men det hade fungerat. Han sneglade på henne och hon föreföll tycka likadant. När han såg att hon log lite, log han också. Hon såg det och log mer.

En sekund såg de in i varandras ögon och log båda två. Sedan blev det för mycket och båda tittade ut mot havet igen. Anders tyckte inte längre att det såg det minsta skrämmande ut, förstod inte hur han kunnat tycka så.

Det är nog det finaste som finns.

Han hade sagt så. Nu stämde det.

De tog sig ner. När de hade kommit över de stenigaste partierna tog de varandras händer igen. Anders ville skrika, ville hoppa och slå sönder torra grenar mot stammar, någonting ville ut.

Han höll hennes hand och kokade inombords av en glädje så stor att den gjorde ont.

Vi är ihop. Jag och Cecilia. Vi är ihop nu.

Gåvasten (februari 2004)

»Vilken dag. Det är otroligt.«

Cecilia och Anders stod vid fönstret i vardagsrummet och kisade mot fjärden. Isen var täckt av orörd snö och solen strålade från en molnfri himmel, frätte bort konturerna av viken, bryggan och stranden som ett överexponerat fotografi.

»Får jag se, får jag se!«

Maja kom rusande från köket och Anders hann bara öppna munnen för att varna henne för hundra gången. Sedan halkade hennes raggsockor på det blanka trägolvet och hon föll platt på rygg vid hans fötter.

Reflexmässigt hukade han sig ner för att trösta, men Maja rullade omedelbart åt sidan och drog sig en meter bakåt. Tårarna steg i hennes ögon. Hon skrek »Jävla dumma tossor!« och slet av sig raggsockorna, kastade dem i väggen. Sedan reste hon sig och sprang ut i köket igen.

Anders och Cecilia såg på varandra och suckade. De hörde Maja rota i kökslådorna.

Vem?

Cecilia blinkade och tog på sig uppgiften att hindra Maja innan hon höll ut innehållet i lådorna eller hade sönder något. Hon gick ut i köket och Anders vände sig åter mot den strålande dagen.

»Nej, Maja! Vänta!«

Maja kom springande ifrån köket med en sax i handen, Cecilia strax efter. Innan någon av dem hann stoppa henne hade Maja fått tag i den ena raggsockan och börjat klippa.

Anders grep hennes armar och lyckades få henne att släppa saxen. Hon darrade av ilska i hela kroppen och sparkade efter sockan. »Jag hatar dig, dumma tossa!«

Anders omfamnade henne, låste hennes fäktande armar med sina egna. »Maja, det hjälper inte. Tossorna förstår inte.«

Maja var ett skakande bylte i hans famn. »Jag hatar dom!«

»Ja, men för det behöver du inte –«

»Ska ha sönder dom och elda dom!«

»Kom, gumman. Kom.«

Anders satte sig i soffan utan att släppa sitt grepp om Maja. Cecilia

satte sig intill. De pratade mjukt och strök henne över håret, över den blå mjukisdressen som var det enda plagg hon gick med på att bära. Efter ett par minuter slutade Maja att darra, hjärtat saktade ner sina slag och hon slappnade av i Anders famn. Han sa: »Du kan ha skor istället, om du vill.«

»Jag vill vara barfota.«

»Det går inte. Det är för kallt på golven.«

»Barfota.«

Cecilia ryckte på axlarna. Maja frös nästan aldrig. Ända ner mot minusstrecket kunde hon springa ute i T-shirt om ingen sa till henne. Hon sov högst åtta timmar per natt. Ändå var det sällsynt att hon blev sjuk eller ens trött.

Cecilia tog Majas fötter i sina händer och blåste på dem. »Nu får du ta strumpor i alla fall. Vi tänkte göra en utflykt.«

Maja satte sig upp i Anders knä. »Vart då?«

Cecilia pekade ut genom fönstret, åt nordost.

»Till Gåvasten. Fyren.«

Maja lutade sig fram och kisade mot solljuset. Den gamla stenfyren syntes bara som en otydlig reva i himlen där den mötte horisonten. Det var ungefär två kilometer dit och de hade väntat på en dag som den här för att göra utflykten de talat om hela vintern.

Majas axlar föll ner. »Ska vi gå dit?«

»Tänkte åka skidor«, sa Anders, och hann knappt avsluta det sista ordet förrän Maja for ur hans knä och sprang ut i hallen. Hon hade fått sina första skidor på sin sexårsdag två veckor tidigare och redan andra gången de provåkt hade det gått riktigt bra. Hon var en naturbegåvning. Två minuter senare kom hon tillbaka iklädd overall, mössa och vantar.

»Kom då!«

De trotsade Majas protester och packade en matsäck att ha att äta ute vid fyren. Kaffe, choklad och mackor. Sedan hämtade de skidutrustningen och gick ner till viken. Ljuset var bländande. Det hade inte blåst på flera dagar och nyfallen snö låg kvar på trädens grenar. Vart man än vände sig var det vitt, vitt, bländande vitt. Det gick inte att föreställa sig att det någonstans kunde finnas värme och grönska. Även

från rymden måste jorden se ut som en mäterligt knådad snöboll, vit och rund.

Det tog en stund att få på Maja skidorna eftersom hon var så ivrig att hon inte kunde stå stilla. När bindningarna väl var spända och stavremmarna trädde runt hennes händer, kanade hon omedelbart ut på isen medan hon ropade: »Titta på mig! Titta på mig!«

För en gångs skull behövde de inte oroa sig när hon for iväg på egen hand. Trots att hon hade hunnit ett hundratal meter från bryggan innan Anders och Cecilia hade fått på sig skidorna syntes hon som en lysande röd fläck mitt i allt det vita.

Det var annorlunda i stan. Efter ett antal gånger då Maja hade sprungit iväg på egen hand för att hon fått syn på något eller kommit att tänka på något, hade de skojat om att sätta en gps-sändare på henne. Skojat och skojat. De hade allvarligt övervägt det, men det kändes som en alltför extrem åtgärd.

De gav sig iväg. Långt där ute ramlade Maja omkull men var snabbt på benen igen och kanade vidare. Anders och Cecilia följde i hennes spår. När de hade kommit drygt femtio meter vände sig Anders om.

Smäcket, deras hus, låg längst ut på udden. Rökplymer steg ur bägge skorstenarna. Två snötynghda tallar ramade in det på ömse sidor. Det var ett riktigt skithus, illa byggt och illa skött, men just nu och på det här avståndet såg det ut som ett paradiset på jorden.

Anders krånglade fram sin gamla Nikon ur ryggsäcken och zoomade in, tog ett kort. En hjälp för minnet när han svor över otäta väggar och sluttande golv. Att det var ett paradiset på jorden. Också. Han stuvade ner kameran och följde efter sin familj.

Efter ett par minuter var han ifatt dem. Han hade tänkt sig att han skulle spåra, göra det lättare för Maja och Cecilia att skida genom det decimetertjocka snötäcket, men Maja vägrade. Det var hon som var vägvisare och färdledare, de skulle följa efter henne.

Isen var inget att oroa sig för, vilket de fick bekräftat när ett muller hördes inifrån fastlandet. En bil kom körande från ångbåtsbryggan i Nåten med nosen riktad mot Domarö. På det här avståndet var den liten som en fluga. Maja stannade och stirrade på den.

»Är det en riktig bil?«

»Ja«, sa Anders. »Vad skulle det annars vara?«

Maja svarade inte utan fortsatte titta på bilen som var på väg mot udden på motsatta sidan av ön.

»Vem är det som kör?«

»Sommargäst, förmodligen. Badis.«

Maja flinade och tittade på honom med det där besserwisseraktiga uttrycket hon fick ibland och sa: »Pappa. Badis? *Nu?*«

Anders och Cecilia skrattade. Bilen försvann bakom udden och lämnade efter sig ett tunt moln av snörök.

»Stockholmare, då. Nollåtta. Ska väl ut till sitt sommarhus och ... titta på isen, vad vet jag.«

Maja lät sig nöjas med det svaret och vände sig om för att fortsätta. Hon kom att tänka på något och vände sig om igen.

»Varför är inte vi stockholmare? Vi bor ju i Stockholm.«

Cecilia sa: »Du och jag är stockholmare, men pappa är inte det riktigt eftersom hans pappa inte var det.«

»Min farfar?«

»Ja.«

»Vad var han för nåt då?«

Cecilia gjorde en obestämd rörelse med läpparna och såg på Anders, som sa: »Fiskargubbe.«

Maja nickade och skidade vidare mot fyren som nu hade blivit en utdragen plump mot den ljusa himlen.

Simon stod på glasverandan och följde deras väg med kikaren. Han såg dem stanna och prata, såg dem fortsätta med Maja i täten. Han log för sig själv. Det passade Maja, det där. Att streta och jobba, köra slut på sig. Flickan hade som en dynamo inuti sig, en liten motor som snurrade och snurrade, laddade upp sig själv. Energin måste ta vägen någonstans.

I allt utom blodet var han hennes farfarsfar, liksom han var farfar till Anders. Han hade känt dem båda innan de kunde fokusera blicken på hans ansikte. Han var en utsocknes, innesluten i denna familj som inte var hans egen.

Medan han laddade kaffebryggaren sneglade han av gammal vana

upp mot Anna-Gretas hus. Han visste att hon hade åkt till fastlandet för att proviantera och skulle komma först framåt eftermiddagen. Ändå sneglade han, och kom på sig själv med att längta efter henne redan.

Över fyrtio år tillsammans och fortfarande längtan. Det var en god sak. Kanske hade det delvis med särboendet att göra. Han hade blivit sårad till en början när Anna-Greta hade sagt att ja, hon älskade honom, men nej, hon tänkte inte flytta ihop med honom. Han fick hyra sitt hus av henne som förr och passade inte galoscherna så var det mycket sorgligt, men så låg det till.

Han hade fogat sig och hoppats att saker skulle förändras med tiden. Det gjorde de, fast inte på det sätt han tänkt. Istället var det han själv som ändrade åsikt och efter ett tiotal år tyckte han att det hela var utmärkt ordnat. Hyran han betalade var symbolisk. Den hade inte höjts med en krona sedan han börjat hyra 1955. Ettusen kronor per år. För pengarna brukade de åka på en resa med finlandsfärjan, äta och dricka lyxigt. Det var en liten ritual.

De var inte gifta – Anna-Greta ansåg att den gång hon hade varit gift med Erik hade varit en gång för mycket – men i allt praktiskt var Simon hennes man och barnens farfar och farfarsfar.

Han gick ut till glasverandan igen och tog upp kikaren. De stretade på där ute, var nästan framme vid fyren nu. De hade stannat och han kunde inte se vad de gjorde. Han försökte ställa in skärpan bättre för att se vad de höll på med, när ytterdörren öppnades.

»Hallå!«

Simon drog på munnen. Det hade tagit honom några år att vänja sig vid att de åretruntboende stövlade in till varandra utan att knacka. I början hade han själv knackat på hos folk och belönats med en lång väntan. När dörren slutligen öppnats hade det varit med en blick av *Vad står du här och gör dig till för? Kliv på.*

Stövlar togs av, det harsklades i farstun och Elof Lundberg klev in i rummet med sin ständiga keps på huvudet, nickade åt Simon.

»God dag, patron.«

»God dag själv.«

Elof slickade sig om läpparna som var torra av kylan och såg sig runt

i rummet. Det han såg tycktes inte ge honom anledning till kommentarer, så han sa: »Jaha. Är det nåt nytt?«

Simon skakade på huvudet. »Nä. Jämna plågor.«

Ibland kunde han tycka att det var roligt, men idag var han inte på humör att stå och utbyta fraser med Elof tills de kom fram till det väsentliga, så han bröt mot konventionens lagar och frågade: »Är det borren, eller?«

Elofs ögon smalnade som om detta kom som något alldeles oväntat som tålde att tänkas på, men efter att ha funderat ett par sekunder, sa han: »Jo. Borren. Tänkte ta och ...« han nickade ut mot isen, »... pröva min lycka lite.«

»Under trappen, som vanligt.«

Den förra isvintern, tre år tidigare, hade Elof kommit för att låna Simons isborr ett par gånger i veckan. Simon hade sagt att det bara var för Elof att hämta den när han behövde den och lägga tillbaka den när han var klar. Elof hade hummat medhåll och fortsatt att komma in och fråga varje gång.

Ärendet tycktes avslutat för denna gång, men Elof kom sig inte för med att gå. Vile kanske värma sig lite innan han gav sig ut. Han nickade mot kikaren i Simons hand.

»Vad står du och glanar efter, då?«

Simon pekade mot fyren. »Familjen är ute på isen, jag ... vakar lite över dom.«

Elof tittade ut genom fönstret men kunde givetvis inte upptäcka något. »Var ser du dom nånstans?«

»Ute vid fyren.«

»Är dom ute vid fyren?«

»Ja.«

Elof fortsatte att stirra ut genom fönstret, hans käkar rörde sig som om han tuggade på någonting osynligt. Simon ville att det här skulle vara över innan Elof kände kaffelukten och bjöd in sig själv. Han ville vara i fred. Elof sög på läpparna och frågade plötsligt: »Har han nån sån där ... mobiltelefon, han Anders?«

»Ja, hurså?«

Elof andades tungt medan han tittade ut genom fönstret och spana-

de efter det som inte gick att se. Simon förstod inte vart han ville komma, så han frågade igen.

»Varför undrar du om han har mobiltelefon?«

Det blev tyst några sekunder. Simon kunde höra puttrandet när det sista vattnet rann genom kaffebryggaren. Elof vände sig bort från fönstret och tittade i golvet när han sa: »Jag tror att du ska ringa honom och säga att ... han bör bege sig hemåt nu.«

»Varför det?«

Åter blev det tyst och Simon kände kaffelukten ringla ut från köket. Elof tycktes inte bry sig om den. Han suckade och sa: »Isen kan vara osäker där ute.«

Simon fnös till. »Det ligger ju en halvmeter över hela fjärden!«

Elof suckade ännu djupare och studerade mönstret i mattan. Sedan gjorde han något oväntat. Han lyfte huvudet, såg Simon rätt i ögonen och sa: »Gör nu som jag säger. Ring pojken. Och säg till honom att ta med sig sin familj. Och gå hem.«

Simon såg in i Elofs vattnigt blå ögon. Det fanns ett stort allvar i dem. Simon kunde inte förstå vad detta rörde sig om, men det var ett allvar och en tillsägelse av en art han aldrig tidigare hade hört från Elof. Något skedde mellan dem, något han inte kunde sätta fingret på, men som fick honom att gå till telefonen och slå Anders mobilnummer.

»Hej, det är Anders. Säg nåt efter pipet.«

Simon la på luren.

»Han svarar inte. Har den väl avstängd. Vad är det frågan om?«

Elof tittade ut över fjärden igen. Sedan knep han ihop munnen och nickade, som om han bestämde sig för något. »Det ska nog gå bra ändå.« Han vände sig mot hallen och sa: »Då tar jag borren ett par timmar.«

Simon hörde ytterdörren öppnas och stängas. Ett kallt luftdrag virvlade runt hans fötter. Han lyfte kikaren och spejade ut mot fyren. Tre små myror klättrade just upp på fyrklippan.

»Vänta lite!«

Anders gestikulerade åt Maja och Cecilia hur de skulle stå och tog en bild, två bilder, tre bilder med olika inzoomningsgrad. Maja stretade hela

tiden för att komma iväg, men Cecilia höll henne intill sig. Det såg magnifikt ut med de två små människorna i snön, fyrtornet som höjde sig bakom dem. Anders gjorde tummen upp och stuvade ner kameran igen.

Maja och Cecilia gick upp mot den klarröda dörren i fyrens vägg. Anders stod kvar med händerna i fickorna och betraktade det drygt tjugo meter höga tornet. Det var murat i sten. Inte tegelsten, utan vanlig gråsten. En byggnad som såg ut att stå pall för vad som helst.

Vilket arbete det måste ha varit. Forsla hit all denna sten, lyfta den, sätta den på plats ...

»Pappa! Pappa, kom!«

Maja stod intill fyrdörren och hoppade av upphetsning, viftade med sina vantar i luften.

»Vad är det?« frågade Anders medan han gick fram till dem.

»Det är öppet!«

Mycket riktigt. Innanför dörren stod en insamlingsbössa och ett ställ med broschyrer. På en skylt stod det att Skärgårdsstiftelsen hälsade välkommen till Gåvastens fyr. Ta gärna ett informationsblad och stig upp i fyren, alla bidrag mottages med tacksamhet.

Anders rotade i fickorna och hittade en knölig femtiolapp som han med glädje tryckte ner i den tomma bössan. Det här överträffade hans förväntningar. Han hade aldrig trott att fyren skulle vara öppen, speciellt inte på vintern.

Maja var redan på väg uppför trappan, Anders och Cecilia följde efter. Den nednötta spiraltrappan av sten var så smal att det inte gick att gå två i bredd. Fönstergluggarna var stängda med järnluckor fästade med vingmuttrar.

Cecilia stannade till. Anders hörde att hon andades djupt. Hennes ena hand sträcktes ut bakom henne rygg. Anders tog den och frågade: »Hur går det?«

»Jodå.«

Cecilia fortsatte uppåt medan hon kramade Anders hand. Hon hade anlag för klaustrofobi och fyrtornet var ur den aspekten rena mar-drömmen. De tjocka stenväggarna som reste sig tätt intill varandra slukade alla ljud och det enda ljuset kom från den öppna dörren där nere och en svagare ljuskälla längre upp.

Efter ytterligare kanske fyrtio trappsteg var det helt mörkt bakom dem medan ljuset uppifrån i gengäld ökat i styrka. Någonstans uppifrån hörde Majas röst: »Kom! Kom! Titta!«

Trappan slutade med en öppen lucka i ett trägol. De stod i ett runt rum där några små fönster med tjocka glas släppte in en del ljus. Mitt i rummet fanns ytterligare en öppen dörr in i ett torn inuti tornet, varifrån ljus strömmade ut.

Cecilia satte sig på golvet och strök sig över ansiktet. När Anders hukade sig ner viftade hon avvärande med handen. »Det är ingen fara. Måste bara ...«

Maja ropade uppifrån tornet och Cecilia sa att han kunde gå, att hon skulle komma efter strax. Anders smekte henne över håret och gick fram till den öppna dörren som ledde in till ännu en spiraltrappa, den här gången av järn. Ljuset stack i ögonen när han gick tjugotalet steg upp till fyrens hjärta och hjärna, reflektorn.

Anders blev stående och gapade. Det var så vackert.

Från mörkret stiga vi mot ljuset. Efter vandringen längs den mörka trappan var det en chock att komma till toppen. Förutom en vitkalkad bård längst ner var de cirkelrunda väggarna helt av glas och allt var himmel och himmelsljus. Mitt i rummet stod reflektorn, en obelisk av prismor och olikfärgade, geometriska exakta stycken av glas. En helgedom vigd åt ljuset.

Maja stod med näsan och händerna tryckta mot glasväggen. När hon hörde Anders komma pekade hon ut mot isen, mot nordost.

»Pappa, vad är det för nåt?«

Anders kisade mot de starka ljuset och såg ut över isen. Han kunde inte se något utom det vita täcket, och långt borta vid horisonten en aning av Ledinge skärgård.

»Vad menar du?«

Maja pekade. »Där. På isen.«

En vindpust fick lös snö att virvla upp och röra sig som ett andeväsen över den rena ytan. Anders skakade på huvudet och vände sig in mot rummet.

»Har du sett den här?«

De undersökte reflektorn och Anders tog ett antal bilder på Maja ge-

nom reflektorn, bakom reflektorn, framför reflektorn. Den lilla flickan och kalejdoskopet av ljus som bröts åt alla håll. När de var klara kom Cecilia uppför trappan och häpnade även hon.

De åt sin matsäck i ljusrummet medan de tittade ut över skärgården, försökte hitta sina kända landmärken. Maja intresserade sig för klottret på den vita väggen, men eftersom en del av det som stod krävde förklaringar som inte lämpade sig för en sexårings öron tog Anders upp informationsbladet och började läsa högt.

De lägre delarna av fyrtornet hade byggts redan på 1500-talet, som en plattform att tända eldar på som kunde visa fartygen vägen in i farleden mot Stockholm. Senare byggdes tornet på och man monterade en primitiv reflektor som belystes med oljeeld, sedan fotogeneld.

Redan där hade Maja fått nog och var på väg nedför trappan. Anders tog tag i hennes overall.

»Hoppla. Vart ska du?«

»Kolla det där som jag sa.«

»Du får inte gå långt.«

»Ska inte det.«

Anders släppte och Maja fortsatte nedför trappan. Cecilia såg efter henne.

»Borde vi inte ...?«

»Jodå. Men vart skulle hon kunna gå?«

De ägnade två minuter åt att läsa färdigt bladet, fick veta att Aga-aggregat så småningom hade monterats, att fyren tagits ur bruk 1973 och då tagits över av Skärgårdsstiftelsen som satte i en symbolisk hundra-wattslampa som numera drevs med solceller.

De for med blicken över klottret och konstaterade att åtminstone ett samlag måste ha ägt rum på detta golv, såvida det inte bara var fantasier eller önsketänkande från klottrarens sida. Sedan packade de ihop och började nedstigningen. Cecilia behövde gå långsamt för hjärtklappningens skull, trycket över bröstet, och Anders väntade in henne.

När de kom ut genom dörren syntes Maja inte till. Det hade börjat blåsa upp och snön drog i tunna slöjor genom luften, glittrade i solljuset. Anders blundade och andades in, djupt. Det hade varit en strålande utflykt, men nu var det dags att åka hem.

»Maaaja«, ropade han. Inget svar. De gick ett varv runt fyren och tittade efter henne. Fyrklippan var bara ett litet skär, kanske hundra meter i omkrets. Maja syntes inte till någonstans och Anders for med blicken över isen. Ingen liten röd gestalt syntes till.

»Maaaja!«

Den här gången ropade han lite högre och hjärtat började slå lite fortare. Larvigt, naturligtvis. Det fanns ingen möjlighet för henne att komma bort här. Han kände Cecilias hand på sin axel. Hon pekade ner mot snön.

»Det är inga spår här.«

Även hos henne hördes en gnutta oro i rösten. Anders nickade. Självklart. Det var ju bara att följa Majas spår.

De gick tillbaka till där de börjat, vid fyrdörren. Anders stack in huvudet och ropade uppåt trappan, ifall Maja hade kommit tillbaka utan att de hört det. Inget svar.

Kring dörren var det fullt av spår från allas fötter, men inga spår gick vare sig åt höger eller vänster. Anders gick några steg nedför klippan. Han kunde se deras egna spår som ledde från isen upp mot fyren, och även spår av Majas fötter som gick åt andra hållet.

Han spejade ut över isen. Ingen Maja. Han blinkade, gned sig i ögonen. Hon kunde inte ha gått så långt att han inte kunde se henne. Domarös konturer gled ihop med fastlandets, ett tjockare kolstreck ovanpå ett tunnare. Han vände sig åt andra hållet och hann på vägen möta Cecilias blick som nu var koncentrerad, spänd.

Inte heller åt det andra hållet syntes deras dotter till.

Cecilia passerade honom, på väg ut på isen. Hon gick med huvudet sänkt, följde spåren med blicken.

»Jag kollar i fyren«, ropade Anders. »Hon måste ha gömt sig eller nåt.«

Han sprang fram till fyrdörren och fortsatte uppför trappan medan han ropade på Maja, utan att få något svar. Nu bultade hjärtat hårt och han försökte lugna ner sig, bli klar och kyelig.

Det finns helt enkelt ingen möjlighet.

Det finns alltid möjligheter.

Nej, det gör det inte. Inte här. Det finns ingenstans där hon kan vara.

Nej. Just det.

Sluta. Sluta.

Kurragömma var Majas älsklingslek. Hon var bra på att hitta gömställen. Om hon i andra fall var hetsig och ivrig, så kunde hon under kurragömma eller dunkgömma sitta stilla och tyst hur länge som helst.

Han gick med armarna utbredda uppför trappan, hukande som en apa för att stryka med fingrarna längs kanterna där trappan mötte väggen. Ifall hon hade ramlat. Ifall hon låg i mörkret där han inte kunde se henne.

Ifall hon ramlat och slagit i huvudet, ifall hon ...

Men han kände ingenting, såg ingenting.

Han sökte igenom rummet där trappan slutade, hittade två skåp som var för smala för att Maja skulle kunna gömma sig där. Öppnade dem ändå. Inuti fanns rostiga metalldelar han inte kunde identifiera, flaskor med handskrivna etiketter. Ingen Maja.

Han gick fram till dörren som ledde till det övre tornet, blundade ett par sekunder innan han gick in.

Nu är hon där uppe. Nu är hon där. Sen åker vi hem och lägger det här till alla tidigare tillfällen då hon har varit borta en stund och kommit tillbaka.

Intill trappan fanns ett system av lod och kedjor, ett maskinskåp låst med ett hänglås. Han drog i det och konstaterade att det var låst, att Maja inte kunde vara där. Han gick sakta uppför trappan, ropade hennes namn. Inget svar. Nu susade det i öronen och benen kändes svaga.

Han kom upp i rummet med reflektorn. Ingen Maja.

För bara en halvtimme sedan hade han fotograferat henne här. Nu fanns det inte minsta spår av henne. Ingenting. Han skrek: »Maaaa-jaaaa! Kom fram! Det är inte roligt längre!«

Ljudet sögs upp av det trånga rummet och fick glaset att vibrera.

Han gick runt hela rummet, tittade ut över isen. Långt där nere såg han Cecilia följa spåret som fört dem hit. Men ingenstans den röda overallen. Han kippade efter luft. Tungan klubbade fast mot gommen. Det här var omöjligt. Det här kunde inte hända. Desperat for han med blicken över isen åt alla väderstreck.

Var är hon? Var är hon?

Svagt, svagt kunde han höra Cecilias röst ropa samma sak som han själv gjort så många gånger nu. Inte heller hon fick något svar.

Tänk, idiot. Tänk.

Han såg ut över isen. Det fanns ingenting som hindrade blicken, ingenting som kunde skymma henne. Om det hade funnits vakar i isen skulle de ha syns. Hur bra man än är på att gömma sig måste man ändå ha en *plats* att gömma sig på.

Han stannade upp. Ögonen smalnade. Han hörde Majas röst i huvudet.

Pappa, vad är det för nåt?

Han gick till stället där hon hade stått när hon frågat, tittade i den riktning hon hade pekat. Ingenting. Bara is och snö.

Vad var det hon såg?

Han ansträngde blicken för att se något, kom sedan på att han fortfarande hade ryggsäcken på sig. Han halade fram kameran och tittade genom sökaren, zoomade in och förde objektivet över området hon hade pekat mot. Ingenting. Inte en skiftning mot en annan färg eller nyans i det vita, ingenting.

Händerna darrade när han kastade ner kameran i ryggsäcken igen. På isen syntes bara vitt, vitt, men himlen hade blivit en nyans mörkare. Det gick mot eftermiddag, det skulle vara mörkt om ett par timmar.

Han slog händerna för munnen, stirrade ut mot den stora tomheten, hörde Cecilias avlägsna skrik. Maja hade kommit bort. Hon var borta nu.

Sluta, sluta.

Ändå visste någon del av honom att det var så det var.

Klockan var strax efter två när Simons telefon ringde. Den senaste timmen hade han ägnat åt att sitta och peta i gamla trollerigrejer som hans händer, stungna av reumatism, inte längre kunde använda. Han hade övervägt att sälja dem men bestämt sig för att behålla dem som en liten släktklenod.

När telefonen ringde svarade han på andra signalen. Han hann knappt få ur sig ett hälsningsord innan Anders röst avbröt honom.

»Hej, det är Anders. Har du sett Maja?«

»Hon är väl med er?«

En kort paus. En darrande utandning i andra änden. Simon anade att han just hade släckt ett hopp. »Vad är det?«

»Hon är borta. Jag visste att hon inte kunde tagit sig in till land, men jag tänkte att – jag vet inte, Simon, hon är borta. Hon är borta.«

»Är ni vid fyren?«

»Ja. Och hon kan inte ... det går inte ... det finns ingenstans ... men hon är inte här ... Var är hon? Var är hon?«

Två minuter senare hade Simon kastat på sig ytterkläder och sparkat igång flakmoppen. Han körde ut på isen där Elof satt på en fällstol och stirrade ner i hålet som han hade borrarat med Simons borr. Han höjde blicken när han hörde moppen komma. Simon bromsade in.

»Hallå. Har du sett Maja, Anders dotter?«

»Nää ... här? Nu?«

»Ja. Senaste timmen.«

»Nä, här har inte varit en människa. Och ingen fisk heller, för den delen. Hur så?«

»Hon har kommit bort. Ute vid fyren.«

Elof vred huvudet mot fyren, höll blicken där några sekunder och krafsade sig i pannan.

»Kan dom inte hitta henne?«

Simon bet ihop så det stramade i käkmusklerna. Denna förbannade omständlighet. Elof nickade och vevade in sin lina.

»Jag får väl ... samla ihop några, då. Så kommer vi.«

Simon tackade för det och la i växeln, körde ut mot fyren. När han efter ett femtiotal meter vände sig om, stod Elof fortfarande och pysslade med sina fiskedon för att packa ihop dem ordentligt innan han satte igång. Simon gnisslade tänder och körde så att det yrde om hjulen medan skymningen föll.

Fem minuter senare var Simon ute vid fyren och hjälpte till att leta, trots att det inte fanns någonstans att leta. Han koncentrerade sig på att åka omkring på isen för att kontrollera om det kunde vara så som Elof sagt, att det fanns svaga punkter. Han hittade inga.

Efter ytterligare en kvart syntes ett antal prickar närma sig ifrån Domarö. Fyra flakmoppar. Elof och hans bror Johan kom på varsin. Mats, som var ägare till handelsboden, hade sin hustru Ingrid på flaket. Till sist Margareta Bergwall, en av de få kvinnor i byn som hade egen moppe.

De körde runt fyren i allt vidare spiraler, genomsökte varje kvadratmeter av isen. Anders och Cecilia vandrade planlöst omkring på fyrklippan utan att säga någonting. Efter en timme var det så mörkt att månljuset var starkare än det lilla solljus som fanns kvar på himlen.

Simon gick upp till Anders och Cecilia som satt vid fyrdörren med huvudena i händerna. Långt ute på isen syntes de svaga ljusen av de fyra flakmopparna som fortsatte att kretsa runt, runt likt satelliter kring en öde planet. En polishelikopter med strålkastare hade anlänt för att vidga cirklarna.

Det knakade i lederna när Simon satte sig på huk framför dem. Deras ögon var tomma. Simon strök över Cecilias knä.

»Hur var det med spåret, sa du?«

Cecilia gjorde en kraftlös gest i riktning mot Domarö. Hennes röst var så svag att Simon fick luta sig fram för att höra.

»Det fanns inget.«

»Du menar att det inte vek av åt nåt håll?«

»Det tog slut. Som om hon hade ... lyfts upp i himlen.«

Anders gnydde till. »Det här kan inte hända. Hur kan det hända?«

Han såg in i Simon, rakt igenom Simon, som om han sökte svaret i en kunskap som fanns bakom näthinnan.

Simon reste sig och gick ner på isen igen, satte sig på flaket till sin moppe och såg sig omkring.

Om det bara fanns någonstans att börja.

En skiftning, en skugga, vad som helst som kunde agera som en flik där man kunde börja riva. Han körde ner handen i jackfickan och slöt den kring tändsticksasken som låg där. Sedan la han den andra handens fingertoppar mot isen och bad den att smälta.

Först smälte snön, sedan visade sig en allt djupare försänkning som fylldes med vatten. Efter kanske tjugo sekunder fanns ett knytnävstort, svart hål i isen. Han släppte asken och körde med viss svårighet

ner armen i det kalla vattnet. Han fick ner den till en bit ovanför arm-
bågen innan hans fingrar kunde vika sig runt den undre iskanten.

Isen var tjock. Det fanns inte en möjlighet att Maja hade fallit igen-
om någonstans.

Så vad är det som har hänt?

Det fanns ingen flik. Ingenstans där tanken kunde peta, vidga
sprickan, komma till klarhet. Det var bara omöjligt. Han gick upp och
satte sig hos Anders och Cecilia, höll om och sa några ord då och då,
tills mörkret slutligen föll helt och mopedernas spiraler började röra
sig inåt mot fyren igen.

Maja hade försvunnit.

Om Domarö och tiden

*Under denna berättelses gång blir det då och då nödvändigt att hoppa
tillbaka i tiden i syfte att förklara någonting i nutiden. Det är beklag-
ligt men oundvikligt.*

*Domarö är ingen stor ö. Allt som har hänt lever kvar och påverkar
det nuvarande. Platser och föremål är laddade med betydelser som inte
glöms bort i första taget. Vi kommer inte undan.*

*I det större perspektivet är detta en mycket liten berättelse. Den rymms
till stora delar i en tändsticksask.*

Vad katten släpade in (maj 1996)

Det var sista veckan i maj och abborren gick till. Simon hade ett enkelt
sätt att fiska. Efter flera år av experimenterande med olika läggplatser
hade han kommit fram till att kringåandet var onödigt. Det gick lika
bra att fästa ena änden av nätet med en tamp i bryggan och dra ut
nätets andra ände med båten. Enkelt att lägga och ännu enklare att
vittja. Han halade in näten från bryggan och kunde oftast trassla loss
skräpfisken på plats och slänga tillbaka den i havet.

Morgonens sju abborrar låg i kylskåpet rensade och klara, befriade
mörtar hade fått simma sin väg. Simon stod vid gistgården och pillade
bort sjögräs och tångbitar ur nätet medan måsarna avslutade sin mål-

tid på rensat. Det var en klar och varm morgon, solen gassade i nacken och han svettades i blåstället.

Katten Dante hade följt efter honom hela morgonen, tycktes aldrig lära sig att strömmingar i nätet var en stor ovanlighet. Det fåtal gånger han fått sig någon enstaka strömning räckte dock för att hoppets stjärna skulle vara tänd i hans huvud, och han följde alltid med Simon ner till bryggan.

När Dante insett att ingen strömning lyckats trassla in sig denna morgon heller, hade han satt sig på bryggan för att glo på måsarna som slogs om fiskrenset. Aldrig att han skulle våga attackera en mås, men han hade väl sina fantasier, han som alla levande varelser.

Simon hakade av nätet och rullade ihop det för att det inte skulle bli skört i solen. När han gick mot sjöboden för att hänga in det, såg han att katten höll på med något ute på bryggan.

Slogs med något, snarare. Dante hoppade fram och tillbaka, upp i luften, slog med tassarna mot något som Simon inte kunde se. Det såg ut som om katten dansade, men Simon hade sett honom leka med möss på det där viset. Det här var dock annorlunda. Leken med möss och grodor var en lek, katten låtsades att bytet var mer svåråtkomligt än det egentligen var. Här tycktes det som om katten var genuint ... ängslig?

Pälsen på ryggen var uppburrad och kattens skutt och försiktiga utfall kunde inte tolkas annorlunda än att den hade att göra med något som var värt respekt. Vad var svårt att förstå, eftersom det inte ens syntes på tjugo meters håll, och Simon hade god syn.

Han tvinnade ihop nätet för att undvika trassel, la det på berghäl-len och gick för att se vad katten höll på med.

När han kom ut på bryggan kunde han fortfarande inte se vad det var som gjorde katten så upphetsad. Eller, jo, det låg någon repbit där som katten cirklade omkring. Det var inte likt Dante, han var elva år gammal och nedlät sig inte till att jönsa med papperstussar eller bollar. Men den här repbiten var tydligen rolig.

Dante gjorde ett snabbt utfall och fick båda tassarna på repbiten, men slungades tillbaka med en knyck, som om repet hade varit elektriskt. Dante svajade till och föll åt sidan, la sig platt på bryggan.

När Simon kom fram låg katten stilla intill den yttersta pollaren. Det som den hade lekt med var inget rep, eftersom det rörde på sig. Det var något slags insekt, en maskliknande insekt. Simon ignorerade den och hukade sig ner intill katten.

»Dantegubben, vad är det?«

Kattens ögon var uppspärade och kroppen riste till ett par gånger som av snyftningar. Något rann ur dess mun. Simon lyfte upp kattens huvud och såg att det var vatten. En ström av vatten rann ur kattens mun. Dante hostade till en gång och vatten sprutade ut. Sedan låg han stilla. Ögonen stirrade tomma.

En rörelse i ögonvrån. Insekten krälade på bryggan. Simon lutade sig ner över den, studerade den närmare. Den var helt svart, tjock som en blyertspenna och lång som ett lillfinger. Dess skinn glänste i solen. Dantes klor hade gjort en rispa på ett ställe, och där skymtade rosaaktigt kött.

Simon flämtade till och såg sig omkring. En kvarglömd kaffekopp stod på bryggan. Simon ryckte till sig koppen och ställde den upp och ner över insekten. Han blinkade ett par gånger och drog händerna över ansiktet.

Det är inte möjligt. Det kan inte vara ...

Den här insekten fanns inte i någon insektsbok och han, Simon, var förmodligen den enda människan på mils omkrets som visste vad den var för något. Han hade sett en förut, i Kalifornien fyrtio år tidigare. Men den hade varit död, torkad. Om det inte hade varit för det som hänt med katten skulle han inte ens ha kommit att tänka på den.

Dante.

Den ursprunglige Dante, den som alla Simons katter fick namn efter. Trollkarlen, den störste av dem alla. Efter årtionden av turnerande och filminspelningar hade han slagit sig till ro på en ranch i Kalifornien och där hade Simon fått audiens när han var tjugofyra år gammal och ett löfte.

Dante hade visat honom runt i sitt museum. Handgjord rekvisita från olika epoker: de kinesiska fontänerna som var hans paradnummer under några år, Substitution Trunk i ett flertal utföranden, vatten-